

ПЕРЕДМОВА	6
---------------------	---

**ГЛАВА 1
ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ
КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ**

1. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	7
1.1. Поняття та економічна природа корпоративного управління	7
1.2. Суб'єкти та об'єкти корпоративного управління	10
1.3. Типи корпоративних підприємств	11
1.4. Міжнародні стандарти корпоративного управління	13
1.5. Сучасні системи та моделі корпоративного управління	14
2. ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	22
2.1. Мета господарського товариства	22
2.2. Права акціонерів	23
2.3. Наглядова рада і виконавчий орган	26
2.4. Лояльність і відповідальність	31
2.5. Розкриття інформації та прозорість	32
2.6. Контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства	37
2.7. Зацікавлені особи	38

**ГЛАВА 2
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ
КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ**

3. ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА	41
3.1. Поняття та економічна характеристика господарських товариств	41
3.2. Порядок створення господарських товариств	43
3.3. Установчі документи господарських товариств	44
3.4. Засновники та учасники господарських товариств	45
3.5. Товариства з обмеженою відповідальністю	46
3.6. Товариства з додатковою відповідальністю	50
4. АКЦІОНЕРНІ ТОВАРИСТВА	51
4.1. Характерні ознаки акціонерних товариств	51
4.2. Типи акціонерних товариств	52
4.3. Створення та заснування акціонерного товариства	53
4.4. Статут акціонерного товариства	56
4.5. Права та обов'язки акціонерів товариства	57
4.6. Виділ та припинення акціонерного товариства	58
4.7. Ліквідація акціонерного товариства	61

5. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ	63
5.1. Загальні збори акціонерного товариства	63
5.2. Наглядова рада акціонерного товариства	71
5.3. Виконавчий орган акціонерного товариства	74
5.4. Ревізійна комісія акціонерного товариства	75
6. КОРПОРАТИВНИЙ КАПІТАЛ ТА ВІДНОСИНИ ВЛАСНОСТІ	78
6.1. Поняття корпоративної власності.	78
6.2. Економічна роль статутного капіталу.	79
6.3. Формування та зміна розміру капіталу корпоративних підприємств.	80
6.4. Викуп акціонерним товариством розміщених ним цінних паперів	83
6.5. Вплив відносин власності на рівень контролю за діяльністю товариства	84
7. ЦІННІ ПАПЕРИ В УПРАВЛІННІ АКЦІОНЕРНИМИ ТОВАРИСТВАМИ	89
7.1. Цінні папери та їх класифікація	89
7.2. Акції, їх види та властивості	91
7.3. Облігації та їх види.	93
7.4. Інші цінні папери, що використовуються в корпоративному секторі України	96
7.5. Емісія цінних паперів	98
8. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ	103
8.1. Формування системи внутрішньокорпоративного управління	103
8.2. Регулювання відносин учасників товариства.	105
8.3. Значний правочин і правочин, щодо вчинення якого є заінтересованість.	107
8.4. Регламентация формування організаційної структури товариства	109
8.5. Система корпоративного контролю	110
8.6. Незалежна перевірка фінансово-господарської діяльності	112
8.7. Внутрішньокорпоративне регулювання руху акціонерного капіталу	112
8.8. Управління працею в корпорації	116
8.9. Виплата дивідендів в акціонерному товаристві	123
8.10. Регулювання порядку договірної роботи в корпорації	124
8.11. Корпоративна культура.	125
9. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВАМИ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ	128
9.1. Значення і принципи оприлюднення інформації про акціонерне товариство	128
9.2. Зберігання документів акціонерного товариства та інформація про товариство	130
9.3. Порядок розкриття інформації про емітента	131
9.4. Інсайдерська інформація та захист інформації про акціонерне товариство	133

ГЛАВА 3
ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ
КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ

10. ФОНДОВИЙ РИНОК	137
10.1. Суть фондового ринку та його учасники	137
10.2. Професійна діяльність на фондовому ринку	138
10.3. Саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку.	141
10.4. Фондова біржа	142
11. НАЦІОНАЛЬНА ДЕПОЗИТАРНА СИСТЕМА	153
11.1. Структура та сфери діяльності Національної депозитарної системи	153
11.2. Учасники Національної депозитарної системи	155
11.3. Види депозитарної діяльності та їх правове регулювання.	158
11.4. Порядок переходу права власності на корпоративні права	160
12. ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	162
12.1. Поняття та особливості функціонування інститутів спільного інвестування	162
12.2. Типи та види інститутів спільного інвестування	164
12.3. Корпоративний інвестиційний фонд	166
12.4. Пайовий інвестиційний фонд	171
12.5. Венчурний інвестиційний фонд	176
12.6. Управління активами інститутів спільного інвестування	177
12.7. Зберігання активів та облік прав власності на цінні папери інститутів спільного інвестування	180
12.8. Розкриття інформації інститутів спільного інвестування	181
13. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ	184
13.1. Органи державного регулювання корпоративного сектору	184
13.2. Державне регулювання ринку цінних паперів	185
13.3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	187
13.4. Відповідальність за правопорушення на ринку цінних паперів	195
13.5. Антимонопольна діяльність у корпоративному секторі	197
13.6. Управління державним корпоративним сектором і корпоративними правами держави	201
ДОДАТКИ	211
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ	271
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	284

Підприємства корпоративного типу, а саме акціонерні товариства та товариства з обмеженою відповідальністю, є основною формою підприємницьких структур, що забезпечують розвиток ринкової економіки. Це підтверджується як світовим, так і вітчизняним досвідом.

Успішність діяльності корпорацій значною мірою залежить від їх доступу до інвестиційних ресурсів. Водночас вони не можуть розраховувати на довіру інвесторів і зовнішнє фінансування, якщо не вживатимуть заходів щодо запровадження ефективного корпоративного управління, не використовуватимуть надійних механізмів захисту прав інвесторів, контролю, відкритості та прозорості своєї діяльності.

Сучасне корпоративне управління — це поєднання корпоративного досвіду спільної діяльності набутого в спеціальних бізнес-напрямах з найновішими методами менеджменту. Варіантів такого «поєднання» стільки, скільки й підприємств та організацій в економіці тієї або іншої країни.

Корпоративне управління можна розглядати як складний комплекс пов'язаних між собою механізмів різної природи: організаційно-правових, економічних, мотиваційних, соціально-психологічних, кожен з яких має специфічний набір важелів, заходів, форм впливу на діяльність корпорації.

Ефективне корпоративне управління не обмежується відносинами між інвесторами та менеджерами, а передбачає урахування законних інтересів та активну співпрацю із зацікавленими особами, які мають легітимний інтерес у діяльності корпорацій (працівниками, споживачами, кредиторами, державою, громадськістю та ін.). Це пов'язано з тим, що підприємство корпоративного типу не може існувати незалежно від суспільства, в якому воно функціонує, і кінцевий успіх його діяльності залежить від внесків всіх зацікавлених осіб.

Проте стосунки зацікавлених осіб завжди є сферою для потенційного конфлікту інтересів. Відповідно, сутністю корпоративного управління є система відносин між інвесторами (власниками) корпорації, його менеджерами, а також іншими зацікавленими особами, метою яких є забезпечення ефективної діяльності, досягнення рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин.

Отже, постає необхідність навчання майбутніх спеціалістів особливостей ефективного корпоративного управління. Крім того, постійні зміни, що відбуваються в механізмах корпоративного управління та функціонуванні фондового ринку, висувають щоразу нові вимоги до професійної підготовки та рівня знань як керівників, менеджерів, так і акціонерів.